

INVALIDITĀTES LIETU NACIONĀLĀS PADOMES SĒDES PROTOKOLS

Rīgā

Nr.2

2025.gada 28.maijs

	Sēdi vada:
R.Uzulnieks	Labklājības ministrs, Invaliditātes lietu nacionālās padomes (turpmāk – ILNP) priekšsēdētājs.
	ILNP locekļi vai to deleģētie pārstāvji:
I.Balodis	Invalidu un viņu draugu apvienība “Apeirons” valdes priekšsēdētājs;
M.Grāvis	Biedrība “Rīgas pilsētas “Rūpju bērns””, valdes priekšsēdētājs;
I.Kalvāne	Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāta direktore;
D.Kļaviņa	Veselības ministrija (turpmāk - VM), parlamentārā sekretāre;
Z.Lepa	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija, Digitālās politikas attīstības nodaļas vecākā konsultante;
V.Miezīte	Latvijas Paralimpiskās komitejas biroja vadītāja-lietvede;
O.Ozola	Izglītības un zinātnes ministrija, Izglītības departamenta direktora vietniece iekļaujošās izglītības jautājumos;
K.Pudiste	Satiksmes ministrija, Ministra biroja vadītāja, ministra padomniece;
L.Romele	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības eksperte izglītības un nodarbinātības jautājumos;
I.Rudzīte	Latvijas Pašvaldību savienība, padomniece veselības un sociālajos jautājumos;
E.Vorslovs	Latvijas Nedzirdīgo savienības valdes priekšsēdētājs – prezidents.
	ILNP locekļi, kuri sēdē nepiedalās:
K.Biezaiss	Latvijas Neredzīgo biedrība, Centrālās valdes priekšsēdētājs;
K.Gorkšs	Latvijas Darba devēju konfederācija, ģenerāldirektors;
I.Leimane – Veldmeijere	Biedrība “Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem “Zelda”” direktore;
K.Melnis	Klimata un enerģētikas ministrs;
V.Valainis	Ekonomikas ministrs.
	Citi dalībnieki:
D.Baraka	Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas (turpmāk – VDEĀVK) vadītājas vietniece administratīvajos un klientu apkalpošanas jautājumos;
Z.Beinare	Labklājības ministrija (turpmāk – LM), Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte;
M.Caune	Biedrība “Zelta atslēdziņa”, pārstāve;
D.Cālīte	Latvijas Republikas Tiesībsarga birojs, Diskriminācijas novēršanas nodaļas socioloģe;
E.Celmiņa	LM, Valsts sekretāra vietniece;
G.Egle	VM, Psihiskās veselības, atkarību profilakses un integrēto pakalpojumu nodaļas vecākā eksperte;
G.Gailīte	Latvijas Republikas Tiesībsarga birojs, Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas juridiskā padomniece;
D.Grabe	VDEĀVK vadītāja;
A.Grīnberga	LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte;

A.Ilves Latvijas Republikas Tiesībsarga birojs, Diskriminācijas novēršanas nodaļas vadītāja;

S.Lazdiņa VM, Psihiskās veselības, atkarību profilakses un integrēto pakalpojumu nodaļas vadītājas vietniece;

D.Kampenusa LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte;

A.Lukašenoka LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta direktora vietniece;

I.Pikše LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte;

N.Snarskis Biedrība "PINS", vadītājs;

I.Valmane LM, Finanšu vadības departamenta vecākā eksperte.

Surdotulks

A.Ostvalds Latvijas Nedzirdīgo savienības Rehabilitācijas centrs, zīmju valodas tulks.

Protokolē

L.Ševčuna LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte.

Sēdi sāk plkst. 15:00

Darba kārtībā:

Nr.p.k.	Tēma	Ziņotājs/iesaistītie
1.	Informācija par Eiropas Parlamenta un Padomes 2024.gada 23.oktobra direktīvas (ES) 2024/2841, ar ko izveido Eiropas invaliditātes karti un Eiropas stāvvietu karti personām ar invaliditāti un Eiropas Parlamenta un Padomes 2024.gada 23.oktobra direktīvas (ES) 2024/2842, ar ko paplašina Direktīvas (ES) 2024/2841 darbības jomu, ietverot trešo valstu valstspiederīgos, kuri likumīgi uzturas kādā dalībvalstī	Dace Kampenusa LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte
2.	Par iedzīvotāju veikto aptauju "Par personu ar invaliditāti tiesībām Latvijā"	Dace Cālīte, LR Tiesībsarga birojs, Diskriminācijas novēršanas nodaļas socioloģe
3.	Par iespējamajām izmaiņām invaliditātes un īpašas kopšanas nepieciešamības novērtēšanas procesā pilngadīgām personām	Elīna Celmiņa LM, Valsts sekretāra vietniece
4.	Starpinstitūciju darba grupas par vides, pakalpojumu un informācijas piekļūstamības veicināšanu (Dod5 darba grupa) progressa ziņojums	Zanda Beinare LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte

1.jautājums

Informācija par Eiropas Parlamenta un Padomes 2024.gada 23.oktobra direktīvas (ES) 2024/2841, ar ko izveido Eiropas invaliditātes karti un Eiropas stāvvietu karti personām ar invaliditāti un Eiropas Parlamenta un Padomes 2024.gada 23.oktobra direktīvas (ES) 2024/2842, ar ko paplašina Direktīvas (ES) 2024/2841 darbības jomu, ietverot trešo valstu valstspiederīgos, kuri likumīgi uzturas kādā dalībvalstī

D.Kampenusa

D.Kampenusa, A.Ilves

D.Kampenusa sniedz informāciju par Eiropas Parlamenta un Padomes 2024.gada 23.oktobra direktīvas (ES) 2024/2841¹, ar ko izveido Eiropas invaliditātes karti un Eiropas stāvvietu karti personām ar invaliditāti un Eiropas Parlamenta un Padomes 2024.gada 23.oktobra direktīvas (ES) 2024/2842², ar ko paplašina Direktīvas (ES) 2024/2841 darbības jomu, ietverot trešo valstu valstspiederīgos, kuri likumīgi uzturas kādā dalībvalstī (turpmāk - Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas stāvvietu kartes personām ar invaliditāti direktīvas) plānoto ietvaru un jomas uz ko šī direktīva attieksies un ko dalībvalstīm būtu jānodrošina personām ar invaliditāti, pēc 2028.gada 5.jūnija, kad direktīvās minētajiem punktiem ir jāstājas spēkā dalībvalstīs.

Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas stāvvietu kartes personām ar invaliditāti direktīvu mērķis ir noteikt vienotu pieeju Eiropas Savienībā (turpmāk – ES) noteiktu atbalsta pakalpojumu nodrošināšanā īslaicīgi (līdz trīs mēnešiem), kamēr persona ar invaliditāti atrodas citā ES dalībvalstī.

Eiropas invaliditātes karte un Eiropas stāvvietu karte personām ar invaliditāti ir paredzēta, lai palīdzētu visām personām ar invaliditāti efektīvi pilnībā īstenot savas tiesības uz brīvu pārvietošanos un arī baudīt vienlīdzīgu piekļuvi īpašiem nosacījumiem vai priekšrocībām vai stāvvietu nosacījumiem un stāvvietām attiecībā uz dalībvalstu piedāvātajiem pakalpojumiem, darbībām un objektiem, tostarp gadījumos, kad tie netiek piedāvāti par atlīdzību. Proti, tas nozīmē, ka personām ar invaliditāti, kuras ceļo uz citu dalībvalsti vai to apmeklē ar darbu vai mācībām saistītos īstermiņa nolūkos, ir jānodrošina tādas pašas tiesības saņemt atvieglojumus vai atbrīvojumus noteiktos pakalpojumos, kādus ir tiesīgi saņemt attiecīgās dalībvalsts iedzīvotāji, kuriem ir noteikta invaliditāte.

Jomas, uz kurām Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas stāvvietu kartes personām ar invaliditāti **direktīvas attiecas**:

- Pasažieru transporta pakalpojumi;
- Līguma par ES darbību 57.pantā minētie pakalpojumi – rūpnieciskas, komerciālas, amatnieku, brīvo profesiju darbības;
- Citas aktivitātes un objekti, tostarp, ja tie nav paredzēti par atlīdzību;
- Stāvvietu izmantošana personām ar invaliditāti.

Piemēram, ja kādā no dalībvalstīm personām ar invaliditāti ir noteikts maksas atvieglojums pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem (dzelzceļš, autobusi u.c.), tad arī citām personām ar invaliditāti, kamēr tās īslaicīgi uzturas attiecīgajā dalībvalstī, būtu jānodrošina tādi paši atvieglojumi, kā personām ar invaliditāti attiecīgajā dalībvalstī.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32024L2841>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32024L2842>

Jomas, uz kurām Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas stāvvietu kartes personām ar invaliditāti **direktīvas neattiecas**:

- Sociālie pabalsti;
- Sociālā palīdzība;
- Ilgtermiņa iekļaušana, rehabilitācijas pakalpojumi;
- Sociālie pakalpojumi, kuru pamatā ir individuāls novērtējums un lēmums.

Šobrīd Latvijas kontekstā tiek paredzēts, ka Eiropas invaliditātes karti izsniegs VDEĀVK, savukārt Eiropas stāvvietu karti izsniegs Ceļu satiksmes drošības direkcija.

Plašāku informāciju par Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas stāvvietu kartes personām ar invaliditāti direktīvām skatīt 1.pielikumā³.

A.Ilves jautā, vai Eiropas stāvvietu karte attieksies arī uz tām automašīnu stāvvietām, kuras apkalpo privātais sektors, kur ne vienmēr personām ar invaliditāti ir noteikta samazināta maksa vai nodrošināta bezmaksas stāvēšana?

D.Kampenusa atbild, ka Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas stāvvietu kartes personām ar invaliditāti direktīvu princips ir nodrošināt vienlīdzīgu pieeju personām ar invaliditāti, kāda tā ir attiecīgajā dalībvalstī. Ja privātā sektora apkalpota autostāvvietā nodrošina maksas atlaidi vai bezmaksas stāvvietu attiecīgās valsts iedzīvotājiem ar invaliditāti, tad to jāpiemēro arī citas dalībvalsts personai ar invaliditāti, bet, ja maksas atlaide vai bezmaksas stāvvietā nav paredzēta, tad privātā sektora pakalpojumu sniedzējam nav pienākums nosacījumus mainīt.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

2.jautājums

Par iedzīvotāju veikto aptauju “Par personu ar invaliditāti tiesībām Latvijā”

D.Cālīte

D.Cālīte, R.Uzulnieks, I.Balodis

D.Cālīte sniedz prezentāciju par Latvijas Republikas Tiesībsarga biroja 2024. gadā īstenoto aptauju, lai iegūtu informāciju par personu ar invaliditāti un sabiedrības viedokli par tēmu “Personu ar invaliditāti tiesības Latvijā”.

Aptaujā piedalījās 304 respondenti ar invaliditāti un 1005 respondenti bez invaliditātes.

No personu ar invaliditāti sniegtajām atbildēm secināms, ka pozitīvi tiek vērtēta noteiktu sabiedrības grupu attieksme pret personām ar invaliditāti, piemēram, ģimenē, starp veselības aprūpes iestādē strādājošajiem un kaimiņiem. Tāpat tiek pausts, ka ir uzlabojusies tehnisko palīg līdzekļu, veselības aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamība, kultūras pasākumu, TV un sakaru tehnoloģiju pieejamība, kā arī sabiedriskā transporta pieejamība. Savukārt kā negatīvās iezīmes tiek norādītas darba devēju diskriminējoša attieksme, ceļu infrastruktūras stāvoklis, kā arī interešu un aktivitāšu trūkums - salīdzinot ar 2020. gadā veikto aptauju, ir strauji palielinājies to personu ar invaliditāti skaits, kuri norāda, ka sociālās aktivitātes neinteresē.

³ Invaliditātes lietu nacionālā padome, protokoli, 2025.gads. <https://www.lm.gov.lv/lv/protokoli-1>

No sabiedrības locekļu sniegtajām atbildēm secināms, ka ir palielinājies to iedzīvotāju skaits, kuri uzskata, ka cilvēkiem ar fiziskiem vai sensoriem (redzes, dzirdes) traucējumiem pilnībā jāiesaistās sabiedrības dzīvē (90%), kā arī šis rādītājs ir pieaudzis attiecībā pret personām ar intelektuālās attīstības un psihiskām saslimšanām. Tomēr joprojām sabiedrībā tiek novērota augsta piesardzība par personu ar invaliditāti tiesībām radīt bērnus, it īpaši personām ar intelektuālās attīstības vai psihiskiem traucējumiem. Tāpat ir nepieciešamas uzlabot valsts sniegto atbalstu, piemēram, veicināt medicīnas un rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību, kā arī vides un sabiedriskā transporta piekļūstamību.

Plašāka informāciju par veikto izvērtējumu skatīt 2.pielikumā, kā arī Latvijas Republikas Tiesībsarga biroja tīmekļvietnē⁴.

R.Uzulnieks jautā, kura no sabiedrības grupām tika novērtēta kā viszemāk atbalstoša?

D.Cālīte atbild, ka saskaņā ar aptaujas datiem 2024.gadā kā viszemāk atbalstoši pret personām ar invaliditāti bija tiesībsargājošajās iestādēs (tiesa, policija), izglītības iestādēs, kā arī zems atbalsts tika izjauts no masu mediju puses.

I.Balodis piebilst, ka invalīdu un viņu draugu apvienība “Apeirons” un citas ILNP pārstāvētās NVO kopā ar Labklājības ministru nesenās tikšanās laikā mēģināja definēt tos izaicinājumus, ar ko personas ar dažāda veida invaliditāti ikdienā saskaras, un šīs definētās grūtības cieši korelē ar Latvijas Republikas Tiesībsarga aptaujā identificēto.

R.Uzulnieks pateicas par jau līdz šim ieguldīto darbu un norāda, ka LM turpinās darbu pie tā, lai uzlabotu personu ar invaliditāti kopējo situāciju.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

3.jautājums

Par iespējamajām izmaiņām invaliditātes un īpašas kopšanas nepieciešamības novērtēšanas procesā pilngadīgām personām

E.Celmiņa

E.Celmiņa, M.Caune, R.Uzulnieks, N.Snarskis

E.Celmiņa sniedz prezentāciju par LM sagatavoto piedāvājumu par iespējamām izmaiņām invaliditātes un īpašas kopšanas nepieciešamības novērtēšanas procesā pilngadīgām personām, kas kā konceptuālā ziņojuma projekts ir nodots sabiedrības līdzdalībai uz publisko apspriešanu Tiesību aktu portālā⁵ (turpmāk – KZ projekts).

KZ projektā ir aprakstīts LM piedāvājums invaliditātes novērtēšanas sistēmas pilnveidei, kurš paredzētu:

- 1) pilnveidot invaliditātes novērtēšanu pilngadīgām personām – nodrošinot jaunu kritēriju un algoritmu ieviešanu, papildu speciālistu piesaisti, kā arī klātienes invaliditātes ekspertīžu organizēšanu, kas varētu tikt uzsākta no 2029.gada 1.septembra. Pilnveidotā invaliditātes novērtēšana pilngadīgām personām paredzētu, ka personas tiktu izvērtētas visaptveroši, ņemot vērā kā esošie

⁴ Latvijas iedzīvotāju aptauja par cilvēku ar invaliditāti tiesībām.

<https://www.tiesibsargs.lv/resource/latvijas-iedzivotaju-aptauja-par-cilveku-ar-invaliditati-tiesibam/>

⁵ KZ projekts. Invaliditātes novērtēšanas sistēmas pilnveide pilngadīgām personām.

https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/11a1b331-ca83-4e98-be6f-efccd6309ab6

veselības traucējumi (ķermeņa funkcijas un struktūras) ietekmē personu funkcionēšanu, jeb kā tas ietekmē spējas iesaistīties un veikt dažādas, patstāvīgas un neatkarīgas dzīves nodrošināšanai, būtiskas ikdienas aktivitātes (aktivitātes un dalība), kas ir saskaņā ar Starptautisko funkcionēšanas un nespējas klasifikāciju⁶. Paredzēts, ka invaliditātes ekspertīzes procesā, kā līdz šim, tiks iesaistīti ārsti, kuri nodrošinās personas veselības medicīnisko un bioloģisko aspektu izvērtēšanu, kā arī paredzēts, ka tiks piesaistīti arī funkcionālie speciālisti (ergoterapeiti, fizioterapeiti), kuri ir tieši apmācīti izvērtēt personas funkcionēšanas spējas un to ierobežojumus. Tāpat ir plānots, ka, nosakot invaliditātes smaguma pakāpi (I, II, III invaliditātes grupa), vairs netiks noteikts darbspēju zaudējuma % robežas (izņemot arodsaslimšanas gadījumā, kur procentuālais darbspēju zaudējumu apmērs tiks saglabāts);

- 2) mainīt īpašas kopšanas (turpmāk – ĪK) nepieciešamības novērtēšanas pieeju un nodrošināt pabalsta personai ar invaliditāti, kurai nepieciešama kopšana (turpmāk – ĪKP), apmēra noteikšanu pakārtoti aprūpes nepieciešamības intensitātei, nevis invaliditātes cēlonībai, proti, invaliditāte no bērnības vai vispārējā gadījumā. LM sniedz trīs iespējamus risinājumus ĪK novērtēšanā un ĪKP apmēra noteikšanā. Kā atbilstošāko izvirza sekojošu pieeju, kura varētu tikt īstenota, sākot no 2029.gada 1.septembra. Ja līdz šim ĪK nepieciešamības tika noteikta, pamatojoties uz Sociālā dienesta pārstāvja novērtējumu (sociālie darbinieki vai ergoterapeiti (atsevišķās pašvaldībās) vai psihiatra atzinumu, piedāvājums paredz, ka turpmāk ĪK nepieciešamību vērtēs VDEĀVK iepirkuma rezultātā kontraktēti funkcionālie speciālisti (ergoterapeiti, fizioterapeiti), kuri personas aprūpes vajadzību novērtēs personas dzīvesvietā, izmantojot jaunu novērtēšanas instrumentu - “Aprūpes intensitātes skala”, - ar kura palīdzību personas tiktu novērtētas visaptveroši, izvērtējot gan personas spējas iesaistīties pašaprūpes un mobilitātes aktivitātēs, instrumentālajās aktivitātēs (ēst gatavošana, mājas uzkopšana u.c.), gan nodrošinot kognitīvo spēju izvērtējumu un vērtējot, kā šīs spējas korelē ar iespēju iesaistīties dažādās ikdienas aktivitātēs. Tāpat paredzēts, ka ar šī novērtējuma instrumentu būs iespējams noteikt gradētu kopšans nepieciešamības intensitāti un secīgi arī ĪKP apmēru, ņemot vērā, cik liela ir aprūpes vajadzība un intensitāte. Ja personai būs *augsta aprūpes vajadzība*, ĪKP apmērs paredzēts 450 euro apmērā, bet, ja personai būs *ļoti augsta aprūpes vajadzība*, ĪKP apmērs būtu 540 euro (450 euro piemērojot koeficientus 1.2). Piedāvājums tostarp paredz, ka ĪKP tiktu pārskatīts reizi 3 gados, atbilstoši inflācijas izmaiņām.

Papildus tam KZ projektā tiek sniegta informācija par LM ieceri 2026. gada budžeta veidošanas procesā iesniegt prioritāro pasākumu, ar kuru tiktu paredzēts pārskatīt pabalstu personai ar invaliditāti, kurai nepieciešama kopšana (turpmāk – ĪKP), tām personām ar invaliditāti, kurām tas šobrīd ir 213.43 euro mēnesī. Proti, līdzšinējo ĪKP apmēru personām ar invaliditāti vispārējā gadījumā no 2026.gada 1.janvāra paaugstināt no 213,43 euro līdz 313,43 euro. un sākot no 2027.gada 1.janvāra to paaugstināt vēl par 100 euro, t.i. 413,43 euro, lai nodrošinātu, ka ĪKP visām personām ar invaliditāti, kurām ir nepieciešama kopšana, ir vienādā apmērā. Savukārt 2028. gadā nodrošināt ĪKP un bērna ar invaliditāti kopšans pabalsta pārskatīšanu atbilstoši inflācijas izmaiņām.

⁶Starptautiskā funkcionēšanas, nespējas un veselības klasifikācija.
<https://www.spkc.gov.lv/lv/media/1633/download?attachment>

Plašāk par LM sagatavoto piedāvāju izmaiņām invaliditātes ekspertīzes un ĪK noteikšanas procesā pilngadīgām personām skatīt 3.pielikumā, kā arī TAP portālā⁵.

M.Caune jautā, vai pareizi saprot, ka pilngadīgām personām, kurām invaliditāte ir no bērnības, līdz 2029.gadam ĪKP apmērs nemanīsies. Norāda, ka, lai gan šī mērķa grupa ir jau vairākkārt saņēmusi ĪKP palielinājumu, ĪKP būtu jāpārskata atkārtoti.

R.Uzulnieks atbild, ka atbilstoši KZ projektam, sākot ar 2029.gada 1.septembri, lielākais ĪKP apmērs pie *ļoti augstas aprūpes* vajadzības ir paredzēts 540 *euro* apmērā. Tāpat jāņem vērā, ka personām ar invaliditāti pieejamais atbalsts ir = komplekss, tā, invaliditātes pensija, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts (turpmāk – VSNP), kas nestrādājošās personām ar invaliditāti no bērnības ir augstāks, pašvaldību sniegtajiem aprūpes pakalpojumiem un cita veida atbalsta pakalpojumi, dažādi valsts un pašvaldību atvieglojumi personām ar invaliditāti u.c. atbalsta mehānismi Apzinoties esošo situāciju valstī un izvirzītās prioritātes aizsardzības stiprināšanai un demogrāfijas veicināšanai, ir būtiski saprast reālās iespējas esošajā finansiālajā ietvarā.

M.Caune norāda, ka pensiju un pabalstu indeksācija tiek īstenota, tomēr izmaiņas gadā ir tikai aptuveni par 30 *euro*, kā arī pabalsts tiek izmaksāts nākamajā mēnesī par iepriekšējo. Nav apmierināta ar šādu kārtību. Jautā, vai pašvaldība savās brīvprātīgajās iniciatīvās, var ielikt, piemēram, aprūpi mājās noteiktām mērķa grupām?

E.Celmiņa atbild, ka saskaņā ar Satversmes tiesas spriedumu VSNP apmērs personām ar invaliditāti, kuras nestrādā, ir lielāks, kā citām mērķa grupām un tas tiek izmaksāts par iepriekšējo mēnesi, jo nodarbinātības fakts arī starp personām ar invaliditāti ir mainīgs, tāpēc arī VSNP apmērs katru mēnesi var atšķirties, ņemot vērā to, vai persona ir vai nav strādājusi. Korekti fiksēt VSNP apmēru var tikai par faktiski nostrādāto periodu iepriekšējā mēnesī un attiecīgi veikt aprēķinu un nodrošināt VSNP izmaksu. Piebilst, ka arī pašvaldības ir tiesīgas nodrošināt atbalstu saviem iedzīvotājiem un ka ir dažādas pašvaldības, kas sniedz lielāku atbalstu un atvieglojumus personām ar invaliditāti brīvo iniciatīvu ietvaros.

R.Uzulnieks atgādina, ka aprūpes mājās pakalpojums nav nekāda pašvaldību iniciatīva, bet gan obligāts pakalpojums, kas saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu⁷ ir jānodrošina saviem iedzīvotājiem katrai pašvaldībai. Ņemot vērā, ka tas ir maksas pakalpojums, pašvaldības pēc savas iniciatīvas var veidot papildu atbalstu dažādām mērķa grupām un noteikt labvēlīgākus pakalpojuma saņemšanas un apmaksas nosacījumus.

N.Snarskis norāda, ka atzinīgi vērtē izvirzīto piedāvājumu, jo gan personām ar garīga rakstura traucējumiem, gan personām ar psihiskām saslimšanām, neatkarīgi no tā, kad invaliditāte ir iegūta, ir lielākas grūtības integrēties gan sabiedrībā, gan darba tirgū un arī var būt nepieciešams liels atbalsts, kas nevar tikt saistīts ar to, kad invaliditāte ir iegūta vai noformēta (kopš dzimšanas, bērnībā vai pieaugušā vecumā).

R.Uzulnieks piebilst, ka KZ projekta un reformas mērķis ir panākt mērķētu atbalstu personām ar invaliditāti.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

⁷ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums, 9.pants, 1¹ daļa. <https://likumi.lv/ta/id/68488-socialo-pakalpojumu-un-socialas-palidzibas-likums>

4.jautājums

Starpinstitūciju darba grupas par vides, pakalpojumu un informācijas piekļūstamības veicināšanu (Dod5 darba grupa) progressa ziņojums

Z.Beinare

Z.Beinare

Z.Beinare informē par 2022.gada 18.maijā ar labklājības ministra rīkojumu Nr.68 izveidotās darba grupas “Par darba grupas personu ar invaliditāti vides, pakalpojumu un informācijas piekļūstamības veicināšanas izveidi” (turpmāk – DG) īstenotajām aktivitātēm. Kā pamats šīs darba grupas izveidei bija labdarības maratona “Dod pieci” organizatoru iesūtītā vēstule 2021.gada beigās, kurā tika aktualizēti jautājumi par vides piekļūstamību Latvijā. DG pārstāv dažādas nozaru ministrijas, iestādes, kuras vairākās tikšanās reizēs identificēja 60 īstenojamus pasākumus personu ar funkcionēšanas ierobežojumiem vides, pakalpojumu un informācijas piekļūstamības veicināšanā.

Katrā no nozaru ministrijām, kas ņēma dalību DG, tika noteikti konkrēti uzdevumi, kas ir jāīsteno, lai veicinātu personu ar funkcionēšanas ierobežojumiem vides, pakalpojumu un informācijas piekļūstamību. 2024.gadā noteikto pasākumu apkopojums iesniegts Valsts kancelejā, savukārt 2025.gadā šim apkopojums tika papildināts ar aktuālo informācija par līdz šim paveikto. Informācija ir pieejama LM tīmekļvietnē⁸.

Noteikto uzdevumu ieviešanas progress - lielākā daļa no noteiktajiem uzdevumiem ir īstenošanas procesā, vai jau īstenoti, un tikai retos gadījumos īstenošana nav uzsākta.

Turpmāk paredzēts, ka DG tiks oficiāli slēgta un turpmākais darbs pie vides, pakalpojumu un informācijas piekļūstamības nodrošināšanas personām ar funkcionēšanas ierobežojumiem tiks turpināts katru nozaru ministriju līmenī, ministrijām, atbildīgajām iestādēm un NVO pārstāvjiem cieši sadarbojoties.

Plašāku informāciju par DG noteiktajiem uzdevumiem un līdz šim paveikto skatīt 4.pielikumā, kā arī LM tīmekļvietnē⁸.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

Pielikumi:

1. Pielikums – Eiropas invaliditātes karte un Eiropas stāvvietu karte personām ar invaliditāti.
2. Pielikums – Iedzīvotāju aptauja par personu ar invaliditāti tiesībām Latvijā.
3. Pielikums – Par iespējamām izmaiņām invaliditātes un īpašas kopšanas nepieciešamības novērtēšanas procesā pilngadīgām personām.
4. Pielikums – DOD5 darba grupas progressa ziņojums.

Sēdi beidz plkst.: 16:50

Labklājības ministrs, Invaliditātes lietu nacionālās padomes priekšsēdētājs	R.Uzulnieks
---	-------------

L.Ševčuna

Liva.Sevcuna@lm.gov.lv

⁸ Personu ar invaliditāti vides, pakalpojumu un informācijas piekļūstamības veicināšana.
<https://www.lm.gov.lv/lv/darba-grupas>